

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0100316921

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
община Варна за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Ключови одитни въпроси.....	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	6
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	7
Некоригирани неправилни отчитания	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби	8
Коригирани неправилни отчитания	8
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	9
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства.....	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗВОПС	Закон за вътрешния одит в публичния сектор
ЗПФ	Закон за публичните финанси
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
ОПР	Отчет за приходите и разходите
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СС	Счетоводен стандарт
ЦБ	Централен бюджет

**ДО
Г-Н НИКОЛА МИНЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н ИВАН ПОРТНИХ
КМЕТ НА ОБЩИНА ВАРНА**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на община Варна, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на община Варна към 31 декември 2021 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от община Варна в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Ключови одитни въпроси

Ключови одитни въпроси са тези въпроси, които съгласно професионалната преценка на Сметната палата са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от одита на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на мнение относно него, като Сметната палата не предоставя отделно мнение относно тези въпроси.

Ключовият въпрос е във връзка с поет през 2021 г. дългосрочен общински дълг в общ размер на 70 000 000 лв. (два инвестиционни кредита съответно за 40 000 000 лв. и за 30 000 000 лв.) за финансиране на инвестиционни проекти в полза на местната общност на гр. Варна. Задълженията на община Варна по сключени договори за заеми, в т.ч. и от предходни отчетни периоди към 31.12.2021 г. са в общ размер на 96 970 139 лв. Към финансирането и изпълнението на проектите съществува засилен обществен интерес.

Одиторските процедури включиха проверка за спазване на изискванията на Закона за общинския дълг относно поемане и обезпечение на дълга и съответствие с общата рамка за финансово отчитане, при което се установи¹:

- а) Поемането на общинския дълг е одобрено с решения на общинския съвет;
- б) Спазена е забраната за обезпечаване на общинския дълг чрез залог или ипотека на имущество – публична общинска собственост;
- в) Общинският дълг е ползван за финансиране на инвестиционни проекти в полза на местната общност;
- г) Усвоената част от кредитите, платените лихви и особеният залог са отчетени правилно на начислена и касова основа;
- д) Състоянието на общинския дълг е оповестено в приложението към консолидирания финансов отчет на община Варна.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-01-03-169 от 13.12.2021 г., изменена със Заповед № ОД-01-03-001 от 21.02.2022 г. на Горица Грънчарова-Кожарева, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

¹ Одитно доказателство № 6

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениеята на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, Сметната палата определя тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одитни въпроси. Сметната палата описва тези въпроси в одитния доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. С Решения на общински съвет – Варна е увеличен капитала на търговско дружество „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение

проф. д-р Димитър Стаматов – Варна“, в което общината притежава мажоритарно участие. Увеличението на капитала на дружеството в размер на 1 410 000 лв. (от 295 000 лв. на 1 704 500 лв.), представляващо целево финансиране за финансовото му оздравяване, придобиване на дълготрайни материални активи и основен ремонт на лечебното заведение е осчетоводено правилно по дебита на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“, в неправилна кореспонденция със сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“, вместо със сметка 7995 „Увеличение на финансови активи (финансиращи позиции) от други събития“.²

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С допуснатото неправилното отчитане, в размер на 1 410 000 лв. неоснователно е завишен шифър шифър 0782 „Преценка на финансови активи“ и е занижен шифър 0794 „Увеличения на финансови активи от други събития“ от ОПР.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. В община Варна е изградено звено за вътрешен одит, но не е създаден одитен комитет. Съгласно чл. 21 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) ръководителите на бюджетни организации са отговорни за изграждането, функционирането и отчитането на системи за финансово управление и контрол в съответствие с действащото законодателство.³

Не са спазени разпоредбите на чл. 18, ал. 1 от ЗВОПС за задължително изграждане на одитен комитет в общините с изградени звена за вътрешен одит и на чл. 21 от ЗПФ, което на основание параграф 2 от ДР на ЗПФ се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Коригирани неправилни отчитания

1. В резултат на допуснати технически грешки при попълване на отчета за касовото изпълнение на бюджета:

1.1. получен целеви трансфер от централния бюджет в размер на 5 775 000 лв. е посочен по подпараграф 31-18 „Получени от общини трансфери за други целеви разходи от ЦБ чрез кодовете в СЕБРА“ неправилно като трансфер за местни дейности, вместо за делегирани от държавата дейности.

1.2. банкови наличности в края на периода, в размер на 3 089 071 лв., са посочени по подпараграф 95-07 „Наличност в левове по сметки в края на периода“ неправилно като наличности в местни дейности, вместо в делегирани от държавата дейности.

1.3. разходи за изграждане на инфраструктурни обекти на стойност 2 685 929 лв. са посочени по подпараграф 52-06 „Изграждане на инфраструктурни обекти“ в дейност 283 „Превантивна дейност за намаляване на вредните последствия от бедствия и аварии“ неправилно като разходи за местни дейности, вместо за делегирани от държавата дейности.

Не са спазени изискванията на чл. 24 от Закона за счетоводството.

² Одитно доказателство №№ 2, 3

³ Одитно доказателство №№ 4, 5

2. В приложението към ГФО на община Варна за 2021 г. не е оповестена информация за: отписвания през периода и намаления в балансовата стойност на вече придобити активи; други дялови участия (включително чрез контролирани лица) – наименование, правна форма, седалище и процент на дялово участие; балансовата стойност към началото и края на отчетния период на нематериалните активи, включително отписванията през периода – по видове и намаленията в балансовата стойност на вече придобити нематериални активи – по видове; стойността на поетите ангажименти за придобиване на нематериални активи, включително размера на авансовите плащания.

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите в т. 24.2.5 от ДДС № 20 от 2004 г. и изискванията на т. 12, б. „б“ от СС № 16 „Дълготрайни материални активи“ (отм.) и т. 10, б.б. „б“ и „д“ от СС № 38 „Нематериални активи“ (отм.).

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

В Счетоводната политика на община Варна е определен препоръчителен подход по отношение на оценките след първоначално признаване на всички класове дълготрайните материални активи.

При извършения през 2021 г. преглед на нефинансовите дълготрайни активи от различни класове са приложени два различни подхода – препоръчителен (за активите по сметки 2051 „Леки автомобили“ и 2059 „Други транспортни средства“) и алтернативен (за активите по сметки 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“), като по този начин не е спазен определения в Счетоводната политика подход.⁴

Съгласно указанията на т. 16.23. от ДДС № 20 от 2004 г. в бюджетното предприятие могат да се използват и двата подхода, като за даден клас активи следва да се прилага само един от тях, но това следва да е регламентирано изрично във вътрешен акт.

В изпълнение на т. 68 от писмо ДДС № 07 от 31.12.2021 г. на министъра на финансите, коригираният ГФО към 31.12.2021 г. е представен в Министерството на финансите и Сметната палата.

В подкрепа на констатациите са събрани 6 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Варна, ул. „Д-р Пискулюев“ № 1, ет. 3.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 112 от 30.05.2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Варна и един за Сметната палата.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СМЕТНАТА ПАЛАТА:.....
(Цветан Цветков)**

⁴ Одитно доказателство № 1

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	Фотокопие на извлечение от Счетоводната политика на община Варна – вариант IV, заповеди, справка за определяне на текуща възстановима стойност на транспортни средства, справка за преоценени земи, актове за общинска собственост, извлечения от счетоводната система, обяснителна записка за обезценка, протоколи и обяснителни записки на комисии за извършена инвентаризация и преглед за обезценка/преоценка	77
02	Фотокопие на препис извлечения на Решения на общински съвет – Варна, Устав на „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение проф. д-р Димитър Стаматов – Варна“, писма, актуално състояние на дружеството извлечено от Търговския регистър, извлечение от счетоводната система	30
03	Проверка на отразени промени в дела на инвестицията на община Варна в търговски дружества с мажоритарно участие (РД № ГФО-2.31)	25
04	Констативен протокол	2
05	Писмо за искане на информация и отговор	3
06	Документи, във връзка с докладване на ключов одитен въпрос	533